

Геннадій Валентинович Петренко,

викладач кафедри спортивних ігор,

Національний університет фізичного виховання і спорту,

вул. Фізкультури, 1, м. Київ, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ НОВИХ ВИДІВ СПОРТИВНИХ ІГОР У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ЯК ДІЄВИЙ ЗАСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ СПОРТУ Й РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ

У статті проаналізовано й обґрунтовано впровадження елементів нових видів спортивних ігор у фізичне виховання дітей 5-6-річного віку, наведено результати тестування фізичної підготовленості старших дошкільників. За результатами дослідження можна зробити висновок, що ігри з елементами спорту є ефективним засобом оздоровчого впливу на організм дитини; вони сприяють стимуляції емоційного насичення занять та, формуючи мотивацію активної участі, забезпечують достатній рівень та якість виконання рухових дій.

Ключові слова: діти 5-6-річного віку, дошкільне виховання, нові спортивні ігри, фізкультурне обладнання з поліпропілену.

Постановка проблеми. Проблема здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей дошкільного віку залишається актуальною, не зважаючи на роботу, яка проводиться в цій області. Чинники, що впливають на вирішення цієї проблеми залишаються не змінними: недостатня рухова активність та незадовільна емоційна насиченість занять з дошкільнятами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи проблеми, що вивчається, були закладені О. Л. Богиніч, Ю. М. Бабачук, О. Д. Дубогай, О. Я. Степаненковою та іншими вченими. За твердженням О. Д. Дубогай, м'язове голодування для дитини більш небезпечно, ніж кисневе чи харчове (адже його, передусім, важче розпізнати, а тим більше виправити), порівняно із задоволенням потреби в повітрі та їжі. Особливо гостро проблема рухової активності постає в роботі з дітьми шостого року у зв'язку зі збільшенням кількості та тривалості занять протягом дня, ускладненням їх змістового наповнення.

Для розв'язання проблеми активізації рухової діяльності дошкільників особливо стануть у нагоді емоційно насичені засоби, до яких належать ігри з елементами спорту. Ігрова форма організації рухової діяльності дітей, як стимулятор емоційного насичення, формує мотивацію активної участі, забезпечує достатній рівень активності та якість виконання рухових дій. Той факт, що ігри з елементами спорту в основному проводяться на свіжому повітрі, подвоює, а то й потроєє оздоровчий вплив на організм дитини. Усе це підкреслює вагомість та доцільність використання ігор із елементами спорту в процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Елементи спортивних ігор за відповідної організації їх проведення сприятливо впливають на фізичний розвиток і працездатність дитини. Вправи з м'ячем, воланами, ракетками, битками, ключками сприяють розвитку в дітей окоміру, координації, ритмічності, узгодженості рухів [1].

Рухові навички у дітей розвиваються поступово – від елементарних рухів до специфічних і спеціалізованих рухових дій. Спочатку за допомогою вивчення

довкілля й шляхом проб і помилок діти розвивають візуальні (зорові) навички – правильну поставу (збереження стійкої рівноваги), координацію рухів й цілий ряд рухових навичок. У той же час, уміння правильно оцінювати швидкість і відстань розвивається поряд зі здібністю за допомогою слуху встановлювати відносну відстань й відповідність джерела звуку та здібністю адекватного сприйняття.

У віці між 2 і 7 роками у дітей закладаються основи, які необхідні для досягнення й удосконалення таких основних навичок, як виконання рухів стоячи на місці, при переміщенні та маніпуляції, на базі яких надалі розвиваються специфічні спортивні рухи [10].

Відмічається також, що в якості основних засобів розвитку координаційних здібностей слід використовувати фізичні вправи, до яких відносяться невідомі раніше складні або прості вправи, ускладнені варіантами і комбінаціями. Крім того, слід підбирати такі вправи, які можуть впливати на розвиток і покращення функцій аналізаторів, які в свою чергу сприяють розвитку та визначають рівень координаційних здібностей [5; 6; 7].

Велику роль у всебічному фізичному вихованні дітей дошкільного віку грають елементи спортивних ігор. Вони підбираються з урахуванням віку, стану здоров'я, індивідуальної схильності й інтересів дитини. У них використовуються лише деякі елементи техніки спортивних ігор, доступні та корисні дітям дошкільного віку. На основі цих розучених дітьми елементів можуть бути організовані ігри, які проводяться за спрощеними правилами [11].

Рухливим іграм із елементами спорту як виду діяльності притаманні мінливі умови тих чи інших дій, тому більшість цих ігор пов'язані з проявом рухових здібностей: швидко-силових, координаційних, на витривалість, сили, гнучкості. В іграх із елементами спорту вдосконалюються почуття м'язових зусиль, простору, часу, удосконалюються функції різних аналізаторів [8; 11].

Значну роль у всебічному фізичному вихованні дітей дошкільного віку грають елементи спортивних ігор і вправ з м'ячем. Дослідження сенсорних систем різної модальності – зору, слуху, тактильності – показали, що представники ігрових видів спорту займають провідні місця за показниками, які характеризують поліпшення функціонального стану сенсорних систем. Елементи спортивних ігор із м'ячем відзначаються великою різноманітністю взаємодії сенсорних систем різної модальності, що є фактором удосконалення сенсорної організації рухів. У порівнянні з рухливими іграми, ігри з елементами спорту – більш складна форма діяльності. Отже, і вплив їх на організм людини ширше і глибше. Елементи спортивних ігор із м'ячем характеризуються частою зміною положення тіла і його частин, рухів і рухових дій як складних систем. Таким чином, відбувається взаємодія між сенсорними та моторними компонентами, різними рівнями їх організації, що супроводжується утворенням нових рухових програм.

Як зазначає О. Я. Степаненкова, спортивні ігри (хокей, баскетбол, футбол, бадмінтон, настільний теніс, городки) є по суті лише вищою формою звичайних рухливих ігор. У рухливих іграх і вправах, що підготовляють до навчання обраної спортивної гри, вихователь ставить найрізноманітніші освітні та виховні завдання. Особливо сприятливі умови часто створюються для розвитку точності, спритності рухів, окоміру, орієнтації в просторі. Дітям доводиться приймати швидкі, але розумні рішення, що сприяє розвитку мислення, швидкості рухової реакції на зорові та слухові сигнали.

Значення гри з м'ячем: у футболі розвиваються м'язи ніг і тазового поясу, кожен гравець має можливість виховувати в собі ініціативність, самостійність, творчу активність; у баскетболі вдосконалюється робота зорового, рухового та вестибулярного аналізаторів, підвищуються функціональні можливості дихальної та серцево-судинної систем, поліпшується координація рухів; у волейболі розвиваються швидкість і точність реакції, покращується постава; заняття хокеєм і тенісом зміцнюють серцево-судинну та нервову системи, поліпшують координацію [9].

М'яч – зручна, динамічна іграшка, займає особливе місце в розвитку дій руки. Перші ігри з м'ячем безцінні за своєю значимістю для здоров'я, емоційної достатності, фізичного та інтелектуального розвитку маленької дитини.

Ігри з м'ячем розвивають окомір, координацію, кмітливість, сприяють загальній руховій активності. Для дитини м'яч – предмет захоплення з перших років життя. Дитина не просто грає в м'яч, а варіює їм: бере, переносить, кладе, кидає, катає і т.п., що розвиває її емоційно і фізично. Ігри з м'ячем важливі і для розвитку руки малюка.

Результати різноманітних досліджень свідчать про недоступність багатьох спортивних ігор для дошкільнят через складність технічних прийомів, невід-

повідність інвентарю віковим можливостям дітей та неможливістю застосування в умовах дошкільних закладів. Однією з нагальних причин є відсутність майданчиків для занять такими видами спортивних ігор, як теніс, баскетбол, хокей та ін. За таких обставин виникає потреба у пошуку рішень для розв'язання проблеми популяризації спортивних ігор і пошуку видів спорту, які можна використовувати у фізичному вихованні. Одним із таких заходів є впровадження нових видів спорту, таких як пляжний теніс, корфбол, рінгбол, футбег, флорбол, босу та ін. у програми фізичного виховання дошкільних закладів, спортивних гуртків, а також як рекреаційних видів спорту в програми літніх таборів для дітей. Доступність вищезначених спортивних ігор (спрощених їх варіантів, в залежності від віку та умов застосування) дає змогу використовувати їх в спортивних залах будь-якого розміру, на спортивних майданчиках дошкільних закладах, на пляжах, галявинах і в дитячих таборах, що вирішує проблему доступності спортивних ігор та їх популяризації.

Ці види спорту не тільки підвищують настрій, але і покращують стан здоров'я, оскільки під час гри неможливо стояти на одному місці – весь час доводиться рухатися, а завдяки цьому у дитини підвищується витривалість і вирішується проблема фізичної підготовленості; вони дозволяють захоплююче проводити вільний час.

Таким чином, упровадження спортивних технологій, а саме елементів спортивних ігор у фізичне виховання, є найбільш нагальним способом реалізації поставлених завдань. Спрощення правил і поєднання популярних (класичних) видів спортивних ігор веде до появи нових, доступних для загального користування видів спорту, які відрізняються емоційним забарвленням і привабливістю, що пояснює їхню популярність і бажання людей приймати участь безпосередньо в таких іграх як простими вболівальниками, так і провідними спортсменами.

Слід підкреслити, що оздоровча ефективність фізичних вправ визначається ступенем індивідуалізації та диференціації програм тренування в залежності від стану здоров'я, фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей, що займаються. Це обумовлює необхідність комплексної оцінки і моніторингу фізичного стану дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання. У зв'язку з цим, під час розробки різних комплексів кругового тренування, призначених для дошкільнят, необхідно перш за все вивчити дані про стан здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей. Вивчення стану здоров'я дітей проводиться на основі аналізу індивідуальних медичних карт: визначається група здоров'я, до якої віднесено дитину, група допуску до занять з фізичної культури, виявляється наявність хронічних захворювань і функціональних відхилень, визначається гармонійність розвитку. Фізична підготовленість дошкільників оцінюється в процесі педагогічного тестування з викори-

станням загальноприйнятого комплексу тестів. Зареєстровані результати порівнюються з регіональними нормативами; визначається рівень підготовленості, вивчається її структура. Отримані дані враховують під час розробки комплексів кругового тренування різної спрямованості з метою оптимізації фізичного стану дітей [13].

Неабияке значення має музичний супровід під час занять з дітьми. Систематичне використання музичних творів, танцювальних вправ і танців на фізкультурних заняттях підвищують моторну щільність цих заходів та сприяють інтенсивному фізичному розвитку дітей, їхній руховій підготовленості, позитивно впливають на формування правильної постави, легкої й невимушеної ходи, виразності та граційності рухів [2; 3].

Мета дослідження – проаналізувати й обґрунтувати результати впровадження нових видів спортивних ігор у фізичне виховання дітей старшого дошкільного віку в умовах дошкільного закладу.

У процесі дослідження використовувалися наступні **методи**: теоретичний аналіз науково-методичної літератури, педагогічне спостереження, тестування, опитування.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-методичну літературу та нормативні документи стосовно впровадження інноваційних спортивно зорієнтованих технологій у навчально-виховний процес дошкільних закладів.

2. Теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність застосування елементів спортивних ігор у фізичному вихованні дітей старшого дошкільного віку.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, педагогічне тестування, спостереження.

Виклад основного матеріалу дослідження. О. Л. Богініч, Ю. М. Бабачук були визначені рівні складності ігрових завдань: адаптивно-розвивальний, підготовчо-технічний та активно-ігровий на основі використання елементів спортивних ігор, спрямованих на послідовне засвоєння технічних ігрових прийомів дітьми старшого дошкільного віку [1].

На адаптивно-розвивальному рівні відбувався розподіл ігрових вправ і рухливих ігор, які містять рухові дії з основних рухів, що є основою технічних прийомів гри з елементами спорту та спрямовані на ознайомлення й зацікавлення дітей іграми та вправами зі спортивним інвентарем, на формування вміння відчувати властивості цього інвентарю (у тому числі й м'ячів, ракеток тощо).

На підготовчо-технічному рівні ігри з елементами спорту розподілялися за блоками засвоєння рухових дій, що належать до технічних ігрових прийомів певних ігор спортивного характеру.

На активно-ігровому закріплювалися та вдосконалювалися рухові навички, у тому числі основних і досконалих технічних прийомів ігор із елементами спорту.

У дітей 5-6 років рухова активність стає більш усвідомленою та різноманітною. В результаті оволодіння руховими вміннями та навичками у дітей старшого дошкільного віку з'являється значний інтерес до вправ спортивного характеру та спортивних ігор.

Дослідження проводилось на базі дошкільних навчальних закладів №11 м. Луцька та №301 м. Києва. В дослідженнях взяли участь діти старших груп (n=80).

Ураховуючи інтереси дітей (посилаючись на розробки В. І. Усакової), робота будувалася в наступному порядку:

- знайомлення зі спортивною грою;
- розучування найбільш простих технічних прийомів і виокремлення їх зі складного комплексу дій і рухів, характерних для тієї чи іншої спортивної гри;
- розучування простих спеціальних рухів із доведенням їх до рівня навички, а також (на їх основі) – елементарних зв'язок і комбінацій;
- закріплення простих спеціальних комбінованих дій і рухів;
- удосконалення основних технічних прийомів, характерних для конкретної спортивної гри з використанням ігрового та змагального методів;
- розучування елементарної тактичної схеми гри за спрощеними правилами;
- удосконалення гри через розвиток інтересу до неї.

Так, на прикладі застосування елементів пляжного тенісу, заняття на першому етапі проводились за методикою колового тренування, коли відпрацьовувалась техніка. На другому етапі – гра через сітку, відпрацювання техніки. На третьому етапі – гра за спрощеними правилами (враховуючи, що в таких спортивних іграх правила вже спрощені, тому гра проходила за правилами, наближеними до офіційних).

У всіх частинах, згідно зі структурою заняття з фізичної культури, застосовувалися елементи класичних видів спорту (традиційних, які вже є в програмі з фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку та ті види, які раніше не використовувалися), а також нові види спортивних ігор, вправ спортивного характеру, тренажерів та інвентарю:

- вступна частина характеризувалася застосуванням тренажерів: фітболів, степ платформ, босу та ін. для загальнорозвивальних вправ;
- основна частина проводилася за методикою колового тренування (як один із варіантів: 1 база – набивання м'яча, 2 база – підтягування на перекладині, 3 база – набивання м'яча об стіну, 4 база – стрибки на скакалці, 5 база – підкидання м'яча і т. д.) та ігри за спрощеними правилами;
- заключна частина охоплювала добірку вправ на розслаблення (елементи йоги, гімнастики ушу тощо).

Рухливі ігри та ігрові вправи (відповідно до рівнів складності) були адаптовані до запропонованих нами видів спорту, посилаючись на розробки О. Л. Богініч, Ю. М. Бабачук [1].

Обов'язкова умова проведення занять з фізичної культури – музичний супровід.

Під час інтеграційних занять застосовувалося розроблене нами варіативне обладнання (зарєєстровано Державним департаментом інтелектуальної власності:

авторське свідоцтво про реєстрацію № 62267 від 26.10.2015 р.), яке можна завдяки спеціальним кріпленням використовувати в будь-яких умовах: на повітрі, в приміщенні і т. д., та різноманітний інвентар (рис. 1).

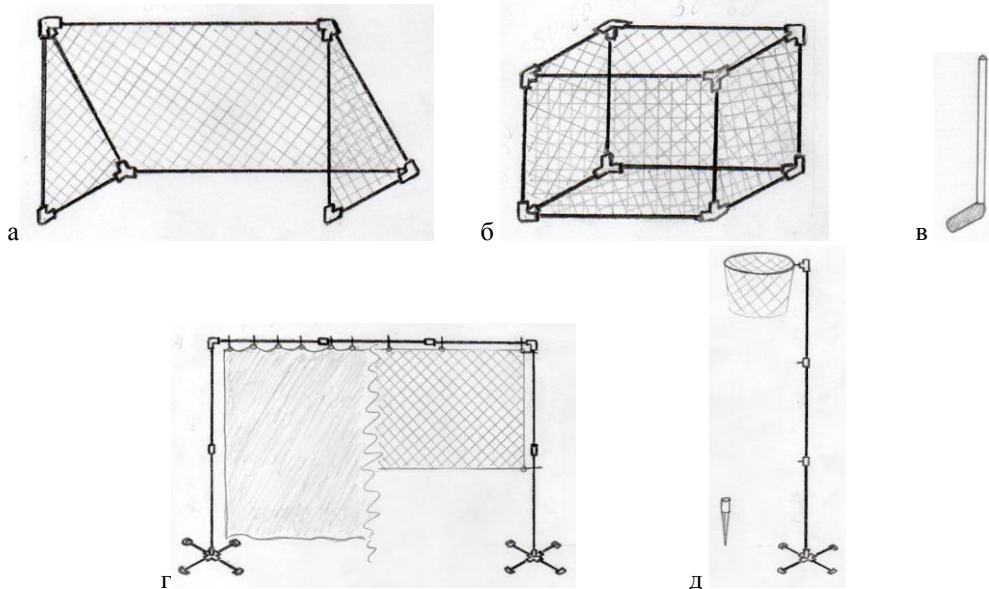


Рис. 1 Приклади обладнання та інвентарю для ігор із елементами спорту: а – ворота для гри у футбол, хокей, флорбол та ін.; б – кошик для м'ячів; в – ключка для гри у флорбол; г – стійки для гри в пляжний теніс, бадмінтон, міні волейбол, міні теніс; д – стійка універсальна велика з кріпленнями для ґрунту та підлоги.

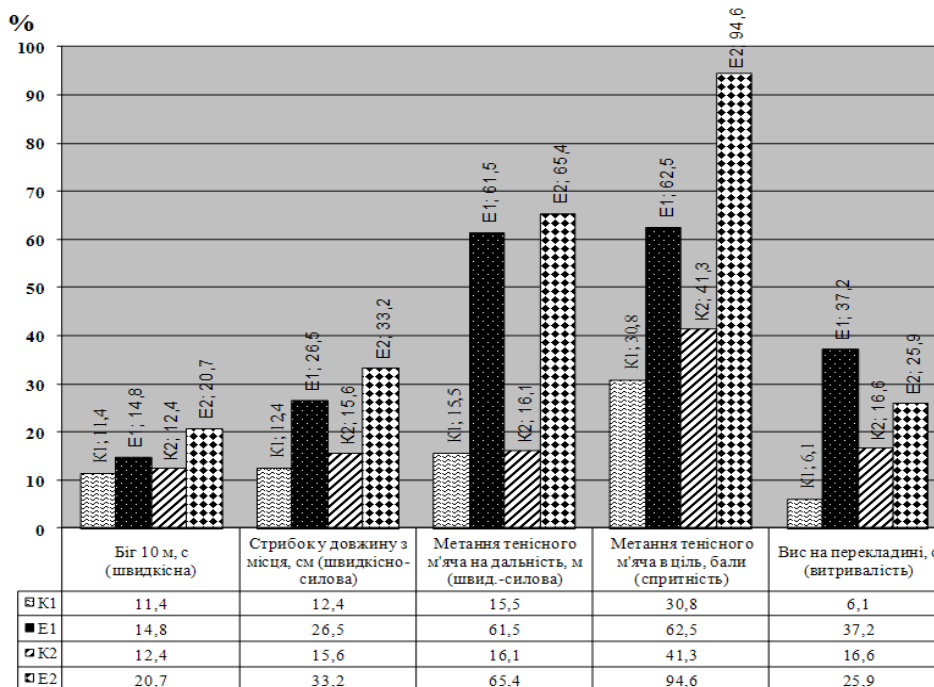


Рис. 2. Темпи приросту показників фізичної підготовленості (фізичних здібностей) дітей контрольних та експериментальних груп (вересень – травень), %

Результати тестування підтверджують ефективність впливу спортивно-орієнтованих технологій на фізичну підготовленість дітей (рис. 2). Заняття з діть-

ми контрольної групи проводились відповідно до базової програми, а у експериментальній групі застосовувались елементи спортивного тренування та нових

спортивних ігор, адаптованих для занять з фізичної культури у спортивних залах і на повітрі.

За результатами досліджень фізичної підготовленості (фізичних здібностей) дітей старших груп, визначено наступні темпи приросту показників: біг 10 м (швидкісна здібність): K1 – 11,8%, K2 – 12,4%, E1 – 14,8%, E2 – 20,7%; стрибок у довжину з місця (швидкісно-силова): K1 – 12,4%, K2 – 15,6%, E1 – 26,5%, E2 – 33,2%; метання тенісного м'яча на дальність (швидкісно-силова): K1 – 15,5%, K2 – 16,1%, E1 – 61,5%, E2 – 65,4%; метання тенісного м'яча в мішень (спритність): K1 – 30,8%, K2 – 41,3%, E1 – 62,5%, E2 – 94,6%. Найбільші темпи приросту показників в експериментальних групах були відзначено в показниках спритності, що вказує на позитивний вплив упровадження спортивно зорієнтованих технологій у фізичне виховання на загальну фізичну підготовленість дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богініч О. Л. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор за рівнями складності ігрових завдань, що стануть у пригоді у фізичному вихованні дітей старшого дошкільного віку: методичний посібник / О. Л. Богініч, Ю. М. Бабачук. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 224 с.
2. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах : навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко. – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 128 с.
3. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф., Шевченко Ю. М. Інтеграція рухів і музики у фізичному розвитку дітей старшого дошкільного віку : навчально-методичний посібник / Е. С. Вільчковський, Н. Ф. Денисенко, Ю. М. Шевченко. – Тернопіль : Мандрівець, 2011. – С. 9.
4. Глущенко Л. И., Никощенков С. Л. Роль «школы мяча» в психофизическом развитии ребенка-дошкольника / Л. И. Глущенко, С. Л. Никощенков // Актуальные проблемы физической культуры и спорта : юбилейный сборник научных трудов, посвященный 60-летию образования кафедры теории и методики физической культуры и спорта СГАФКСТ; под общ. ред. профессора В. В. Ермакова и доцента И. А. Грец. – Смоленск, 2010. – С. 84-86.
5. Иванова Л. Ю. Актуальность развития ловкости детей 6-го года жизни [Электронный ресурс] // Современные научные исследования и инновации. – 2014. – №5. – Режим доступа : <http://web.snauka.ru/issues/2014/05/34461>.
6. Козин Е. А. Спортивная акробатика как базовое средство физической подготовки детей дошкольного возраста (6-7 лет) / Е. А. Козин // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 1. – С. 50-52.
7. Колесень А. Развитие и формирование координационных способностей детей 5-6 лет на занятиях по физической культуре / А. Колесень // Спортивная наука на рубеже столетий : материалы 2-ой між нар. наук. конф. студ. – К., 2000. – С. 168-170.
8. Кулик Н. А. Дослідження стану впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес у дошкільних закладах освіти сумської області / Н. А. Кулик // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2010. – № 2. – С. 10-13.
9. Мисик О. Формування інтересу до спорту у старших дошкільників шляхом особистісно зорієнтованого підходу / Олена Мисик // Вісник Інституту розвитку дитини : зб. наук. пр. Серія: Філософія. Педагогіка. Психологія : – Київ : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 7. – С. 92-96.
10. Пирсон А. Школа мгновенной реакции, ловких движений, быстрых ног и сильных рук. Физическое развитие детей 4-11 лет / Алан Пирсон, Дэвид Хокинс; пер. с англ. Л. И. Заремской. – М. : АСТ : Астрель, 2011. – С. 7.
11. Степаненкова Е. Я. Теория и методика физического воспитания и развития ребенка : Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – С. 231-232.
12. Суринов И. А., Варфоломеева З. С. Спортивно-игровая деятельность как средство олимпийского образования старших дошкольников / И. А. Суринов, З. С. Варфоломеева // Матеріали IV Міжнародної електронної науково-практичної конференції «Психологічні, педагогічні і медико-біологічні аспекти фізичного виховання» 19–26 квітня 2013 р. – Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2013. – С. 12-14.
13. Шарманова С. Б., Федоров А. И. Инновационные подходы в физическом воспитании детей дошкольного возраста / С. Б. Шарманова, А. И. Федоров // Физическая культура : воспитание, образование, тренировка. – 2009. – № 4. – С. 51–54.

REFERENCES

1. Bohinich, O. L., Babachuk, Yu. M. (2014). *Rukhlyvi ihry ta ihrovi vpravy z elementamy sportyvnykh ihor za rivniamy skladnosti ihrovnykh zavdan, shcho stanut u pryhodi u fizychnomu vykhovanni ditei starshoho doshkilnoho viku [Outdoor games and game exercises with elements of sport games based on difficulty levels of games that are useful in physical education of children of senior preschool age]*. Ternopil: Mandrivets [in Ukrainian].
2. Vilchkovskiy, E. S., Denysenko, N. F. (2008). *Orhanizatsiia rukhovoho rezhymu ditei u doshkilnykh navchalnykh zakladakh [Organization of motor mode of children at preschool educational institutions]*. Ternopil: Mandrivets [in Ukrainian].
3. Vilchkovskiy, E. S., Denysenko, N. F., Shevchenko, Yu. M. (2011). *Intehratsiia rukhiv i muzyky u fizychnomu rozvytku ditei starshoho doshkilnoho viku [Integration of movements and music in physical development of children of senior preschool age]*. Ternopil: Mandrivets [in Ukrainian].
4. Gluschenko, L. I., Nikoschenkov, S. L. (2010). Rol «shkoly myacha» v psikhofizicheskom razvitii rebenka-doshkolnika [The role of “ball school” in psychophysical development of a preschooler]. *Aktualnyie problemy fizicheskoy kultury i sporta: vubileyyny sbornik nauchnykh trudov, posvyaschenny 60-letiyu obrazovaniya kafedry teorii i metodiki fizicheskoy kultury i sporta SGAFKST – Topical issues of physical culture and sports: jubilee collection of scientific papers dedicated to 60th anniversary of the foundation of the department of theory and methods of physical culture and sport of Smolensk state academy of physical culture, sports and tourism*. V. V. Yermakova, I. A. Grets (Eds.). (pp. 84–86). Smolensk [in Russian].
5. Ivanova, L. Yu. (2014). Aktualnost razvitiya lovkosti detey 6-go goda zhizni [Significance of dexterity development in 6-year-old children]. *Sovremennyye nauchnyye issledovaniya i innovatsii – Modern scientific research and innovations*, 5. Retrieved from: <http://web.snauka.ru/issues/2014/05/34461> [in Russian].
6. Kozin, Ye. A. (2007). Sportivnaya akrobatika kak bazovoe sredstvo fizicheskoy podgotovki detey doshkolnogo vozrasta (6-7 let) [Acrobatics as a basic technique in physical training of children of preschool age (6-7 years old)]. *Fyzicheskaia kultura: vospytanye, obrazovanye, trenirovka – Physical culture: education, training, working out*, 1, 50–52 [in Russian].
7. Kolesen, A. (2000). Razvitie i formirovaniye koordinatsionnykh sposobnostey detey 5–6 let na zanyatiyakh po fizicheskoy kulture [The development of coordination abilities of 5-6-year-old children at physical education classes]. *Sportivnaya nauka na rubezhi stolit – Sport science at the turn of a century: Proceedings of the 2nd International student research conference* (pp. 168–170). Kyiv [in Russian].
8. Kulyk, N. A. (2010). Doslidzhennia stanu vprovadzhenia innovatsiinykh tekhnolohii u navchalno-vykhovnyi protses u doshkilnykh zakladakh osvity Sumskoi oblasti [Study on implementation of innovative technologies into educational process at preschool establishments of Sumy region]. *Slobozhanskyi naukovy sportyvnyi visnyk – Sloboda Ukrainian bulletin of science and sports*, 2, 10–13. Kharkiv: KhDAFK [in Ukrainian].
9. Mysyk, O. (2010). Formuvannya interesu do sportu u starshykh doshkilnykh shliakhom osobystisno-orientovanoho pidkhodu [The formation of senior preschoolers’ interest in sports by means of student-centered approach]. *Visnyk Instytutu rozvytku dytyny: zbirnyk naukovykh prats. Seriya: Filosofiya. Pedagogika. Psykholohiia – Bulletin of the Institute of child development: Collection of scientific papers. Series: Philosophy. Pedagogy. Psychology*. (pp. 92–96). Kyiv: Vydavnytstvo NPU im. M. P. Drahomanova [in Ukrainian].
10. Pirson, A., & Devid, H. (2011). *Shkola mgnovennoy reaktsii, lovkikh dvizheniy, bystrykh nog i silnykh ruk. Fizicheskoe razvitie detey 4–11 let [The school of immediate response, dexterous moves, quick feet and strong hands. Physical development of 4-11-year-old children]*. Moscow: AST: Astrel [in Russian].
11. Stepanenkova, Ye. Ya. (2001). *Teoriya i metody fizicheskogo vospitaniya i razvitiya rebenka [Theory and methods of physical education and development of a child]*. Moscow: Izdatelskiy tsentr «Akademiya» [in Russian].
12. Surinov, Ya. A., & Varfolomeeva, Z. S. (2013). Sportivno-igrovaya devatelnost kak sredstvo olimpiiskogo obrazovaniya starshykh doshkolnikov [Sport and play activities as a means of Olympic education of senior preschoolers]. *Materialy IV Mizhnarodnoi elektronnoi naukovy-praktychnoi konferentsii «Psykhologichni, pedagogichni i medyko-biologichni aspekty fizychnoho vykhovanniya» – Proceedings of the 4th of International electronic research and practice conference “Psychological, pedagogical and biomedical aspects of physical education”*. (pp. 12–14). Odesa: PUNPU imeni K. D. Ushynskoho [in Russian].
13. Sharmanova, S. B., & Fedorov, A. I. (2009). Innovatsionnye podkhody v fizicheskom vospitanii detey doshkolnogo vozrasta [Innovative approaches to physical education of preschool children]. *Fizicheskaya kultura: vospitanie, obrazovanie, trenirovka – Physical culture: education, training, working out*, 4, 51–54 [in Russian].

Геннадий Валентинович Петренко,

преподаватель кафедры спортивных игр,

Национальный университет физического воспитания и спорта,

ул. Физкультуры, 1, г. Киев, Украина

**ПРИМЕНЕНИЕ ЭЛЕМЕНТОВ НОВЫХ ВИДОВ СПОРТИВНЫХ ИГР
В ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ КАК ДЕЙСТВЕННОЕ СРЕДСТВО ПОПУЛЯРИЗАЦИИ
СПОРТА И РАЗВИТИЯ ФИЗИЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ 5-6 ЛЕТ**

Проблема здоровья, физического развития и физической подготовленности детей дошкольного возраста остается актуальной, поскольку факторы, влияющие на решение данной проблемы, остаются неизменными:

недостаточная двигательная активность и неудовлетворительная эмоциональная насыщенность занятий с дошкольниками. Цель статьи – проанализировать и обосновать внедрение элементов новых видов спортивных игр в физическом воспитании детей 5-6 лет. Игровые задания, которые предлагались детям, имели три уровня сложности: адаптивно-развивающий, подготовительно-технический, активно-игровой. На адаптивно-развивающем уровне происходило распределение игровых упражнений и подвижных игр, которые содержат двигательные действия из основных движений, составляющих основу технических приемов игры с элементами спорта. Они направлены на ознакомление и интерес детей к играм и упражнениями со спортивным инвентарем, а также на формирование умения чувствовать свойства этого инвентаря. На подготовительно-техническом уровне игры с элементами спорта распределялись по блокам усвоения двигательных действий, относящихся к техническим игровым приемам определенных игр спортивного характера. На активно-игровом уровне закреплялись и совершенствовались двигательные навыки, в том числе основных и доступных технических приемов игр с элементами спорта. Так, на примере применения элементов пляжного тенниса занятия на первом этапе проводились по методике круговой тренировки, когда отрабатывалась техника. На втором этапе – игра через сетку, отработка техники. На третьем этапе – игра по упрощенным правилам. По результатам исследований физической подготовленности (физических способностей) детей старших групп определен прирост следующих показателей в экспериментальной группе: бег 10 м (скоростная способность), прыжок в длину с места (скоростно-силовая), метание теннисного мяча на дальность (скоростно-силовая), метание теннисного мяча в мишень (ловкость). Таким образом, вышеперечисленные результаты свидетельствуют о положительном влиянии внедрения спортивно-ориентированных технологий в физическое воспитание на показатели общей физической подготовленности детей.

Ключевые слова: дети 5-6 лет, дошкольное воспитание, новые спортивные игры, физкультурное оборудование из полипропилена.

Hennadii Petrenko,
lecturer, Department of Sports Games,
National University of Physical Education and Sports,
1, Fizkultury Str., Kyiv, Ukraine

IMPLEMENTATION OF ELEMENTS OF NEW SPORTS GAMES IN PHYSICAL EDUCATION AS AN EFFECTIVE WAY OF SPORTS POPULARIZATION AND PHYSICAL DEVELOPMENT OF 5-6-YEAR-OLD CHILDREN

The problem of preschoolers' health, physical development and physical fitness remains relevant as long as factors that cause these problems remain unchanged – lack of physical activity and poor emotional intensity of preschoolers' activities. The purpose of this article is to analyze and to explain the implementation of the elements of new sports games in physical education of 5-6-year-old children. Game exercises for children had three levels of complexity: adaptive and developmental, preparatory and technical, and active game level. At the adaptive and developmental level game exercises and outdoor games that involve physical actions from fundamental movements which are the basis of game techniques with elements of sports were categorized. They are targeted at children's familiarization with games and exercises with sports equipment, at causing their interest in them as well as at getting used to this equipment (balls, rackets, etc.). At the preparatory and technical level, games with elements of sport were divided into blocks of mastering motor actions related to game techniques of certain sports games. Active game level involved reinforcing and improving motor skills, including fundamental and available game techniques of sports games. For example, beach tennis elements were implemented using the method of circuit training when practicing the technique at the first stage of the classes. The second stage involved playing over the net and mastering the technique. The third part involved playing the game according to simplified rules. According to the results of the study of senior preschoolers' physical fitness (physical capacity), improvement of the following indicators in the experimental groups was observed: 10 metres' run (fast moving ability), standing long jump (fast moving and strength), tennis ball throw for distance (fast moving and strength), tennis ball throw into the target (dexterity). Thus, the above mentioned results confirm positive impact of implementing sports-oriented technologies into physical education on children's physical fitness.

Keywords: 5-6-year-old children, preschool education, new sports games, sports equipment made of polypropylene.

Подано до редакції 04.04.2016

Рецензент: д. мед. н., проф. О. П. Романчук